

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/11476,Dzienniki-generalawiktoranoszkinadiutantamarszalkakulikowa-przekazane-do-.html>
12.05.2024, 14:21

Strona znajduje się w archiwum.

Dzienniki generała Wiktora Anoszkina, adiutanta marszałka Kulikowa, przekazane do zbiorów Instytutu Pamięci Narodowej

Tajemnice wprowadzenia stanu wojennego

Zeszyty Anoszkina w IPN

Podczas odbywającej się w warszawskim Centrum Edukacyjnym IPN uroczystości odznaczenia Krzyżem Wolności i Solidarności zasłużonych działaczy opozycji i Solidarności reżyser Dariusz Jabłoński w imieniu firmy Apple Film Production przekazał IPN w depozyt zbiór zeszytów generała Anoszkina, odśladający szczegóły rozmów między generałem Jaruzelskim a dowódcą Układu Warszawskiego marszałkiem Kulikowem o wprowadzeniu stanu wojennego w grudniu 1981 roku.

- Dzienniki Anoszkina to bardzo ważne źródło historyczne, jeden z najważniejszych dowodów na to, jaka była prawda o genecie stanu wojennego, dlaczego stan wojenny został wprowadzony i czy istnieje dla niego jakiegokolwiek uzasadnienie - powiedział prezes IPN Łukasz Kamiński podczas uroczystości przekazania notatki do zbiorów

Instytutu.

Jak wyjaśnił prezes IPN, dzięki notatce wiadomo, że „stan wojenny został wprowadzony po to, aby utrzymać komunistyczną dyktaturę w Polsce, aby zdławić polską wolność i nie ma dla niego jakiegokolwiek usprawiedliwienia”.

Przekazany przez Jabłońskiego dar to zbiór czterech zeszytów zawierających odręczne zapiski gen. Wiktora Anoszkina, adiutanta naczelnego dowódcy wojsk Układu Warszawskiego w latach 1977–1989, marszałka Wiktora Kulikowa. W swoich notatkach Anoszkin opisał m.in. spotkanie Jaruzelskiego i Kulikowa, do którego doszło 9 grudnia 1981 r. w Warszawie. Zeszyty Anoszkina trafiły do reżysera i producenta filmowego Dariusza Jabłońskiego podczas jego pracy nad filmem o pułkowniku Ryszardzie Kuklińskim. Jednym z rozmówców Jabłońskiego był właśnie adiutant marszałka Kulikowa, który po kilku spotkaniach postanowił swoje notatki przekazać polskiemu filmowcowi. – Można powiedzieć, że zatoczyły one koło – stwierdził Jabłoński – ponieważ rozmowy Kulikowa z Jaruzelskim toczyły się w Warszawie. Zwracając się do prezesa Kamińskiego Jabłoński powiedział, że trafią one w najlepsze ręce, bo będą mogły być szeroko udostępnione. Prezes IPN zapewnił, że tak się stanie. Kopie przekazanych materiałów będą dostępne w czytelni naukowej Instytutu. Intencją ofiarodawcy i IPN jest ich opublikowanie.

Notatka ze spotkania Jaruzelskiego z Kulikowem, sporządzona przez gen. Wiktora Anoszkina, została w całości opublikowana przez historyka – prof. Antoniego Dudka w „Biuletynie IPN” z grudnia 2009 roku. Wynika z niej, że gen. Jaruzelski wprost zażądał wsparcia militarnego po

wprowadzeniu stanu wojennego. Dudek podkreśla również, że wypowiedzi Kulikowa nie zawierały jednoznacznej obietnicy pomocy wojskowej w tłumieniu protestów społecznych w Polsce, ale też jej nie wykluczały. Oceniając omawianą notatkę prof. Dudek napisał: „dokument ten ma niezwykle istotne znaczenie, potwierdza bowiem w sposób trudny do podważenia, że Jaruzelski gotów był wezwać wojska sowieckie, byle tylko uratować rządy komunistyczne w Polsce”.

PLIKI DO POBRANIA

[\(pdf, 1.37 MB\)](#)

